

Elämys- ja seikkailupedagoginen luontoliikunta opetus- ja ohjausmenetelmänä sosiaali- ja terveysalalla

Maarit Marttila, LitT, Tredu/Jyväskylän yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Liikuntakasvatuksen kenttään sijoittuvan tutkimukseni tarkoituksena oli lisätä ymmärrystä 1990-luvulla Suomeen levinneestä elämys- ja seikkailupedagogiikasta ja tutkia sen sovellusmahdollisuuksia opetuksessa opetussuunnitelmaa toteuttaen. Lisäksi tarkoituksena oli tutkia menetelmän soveltuvuutta erilaisille oppijoille. Tutkimukseni teoreettisina lähtökohtina olivat suomalaiset ja kansainväliset elämys- ja seikkailupedagogiikan teoriat ja traditiot sekä kokonaisvaltaisen, reflektiivisen, kokemuksellisen ja konstruktivistisen oppimisen teoriat. Oppimisympäristönä elämys- ja seikkailupedagogiikassa on usein luonto ja siellä toimiminen. Luontoliikunnalla oli tärkeä rooli tutkimuksessani.

Toteutus: Tutkimuskohteenani oli erään ammatillisen oppilaitoksen valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen ryhmä. Ryhmän opetukseen sisällytettiin lukuvuonna 20122013 opettajatiimissä (ryhmää ohjaava erityisopettaja, -ohjaaja ja minä tutkija-opettajana) kehittämäämme elämys- ja seikkailupedagogiikkaa erilaisissa ympäristöissä huomioiden opetussuunnitelman tavoitteet kokonaisvaltaisesti. Integroimme oppiaineita pääasiassa luontoon siellä toimien ja liikkuen. Keräsin tutkimukseni aineiston monimenetelmällisesti opiskelijoilta, kotiväeltä, ryhmän erityisopettajalta ja -ohjaajalta, koulun johdolta, muilta yhteistyökumppaneiltani ja elämys- ja seikkailupedagogiikan asiantuntijoilta tarkastellen myös muiden koulutusasteiden opetussuunnitelmia.

Tulokset ja johtopäätökset: Opiskelijoiden, opettajien ja vanhempien kokemukset olivat myönteisiä. Keskeiset tulokset näyttävät osoittavan, että elämys- ja seikkailupedagoginen luontoliikunta tuki yhteisöllisyyttä ja kaverisuhteita, kouluviihtyvyys parantui, poissaolot olivat vähäisiä ja liikunnan määrä lisääntyi. Menetelmä tuki oppimista opiskelijoiden itsensä ja kotiväen kertomana. Se näyttää sopivan opetussuunnitelmien toteuttamiseen eri koulutusasteilla ja erilaisille oppijoille. Myös aiempien tutkimusten mukaan elämys- ja seikkailupedagogiikalla on ollut myönteisiä vaikutuksia muun muassa oppimiseen motivaation kautta ja yhteistyöhön. Koska tutkimukseni oli laadullinen, tuloksia ei voida suoraa yleistää. Kuitenkin tulokset tukevat aiempia tutkimustuloksia, ja tästä johtuen suosittelen, että menetelmää sisällytetään laajemmin osaksi opetussuunnitelmia eri koulutusasteilla. Se sopii myös sosiaali- ja terveysalalle niin opetusmenetelmänä kuin opiskelijoille välitettävänä työhön sopivana ohjausmenetelmänä.